

RUST
PLAATSSEN
OVERIJSSSEL

**Restauratie historische
begraafplaatsen in Overijssel**

De tuinderij

www.rustplaatsen.nl

Landschapsparken

Begraafplaatsen zijn landschapsparken. Het inrichten van een begraafplaats was vroeger een hele wetenschap. Landschapsdeskundigen richtten het terrein in volgens de normen van de landschapspark-architectuur. Hiërarchie en de symbolieken werden in de aard en de positie van de beplanting doorgevoerd. Hierdoor ontstonden open plekken en gesloten plekken of te wel 'kamers' die elkaar weer verbinden met zichtlijnen. Het herstel van de beplanting richtte zich op het waar mogelijk terugbrengen van deze historische structuren. Veelal waren er situaties ontstaan zoals deze: een jaren '70 conifeer was uitgegroeid tot een forse boom. Deze aanplant denomineerde het beeld en was een dissonant in het geheel. Daarnaast richtten de wortels schade aan door de grafzerken op te duwen. Wat ook veel voorkwam was onderspoeling van het terrein (zand dat door de tijd heen van het terrein was geharkt). Hierdoor nam het peil van het terrein af kwamen de fundaties van de zerken bloot te liggen. Met als gevolg schade verzakking en scheurvorming.

Voor de restauratie

Bolbeuken

Op begraafplaatsen komen vaak veel bijzondere bomen, struiken en planten voor. Een deel van de uniciteit ontleen ze aan de opvallende manier van snoeien en de plek waar ze staan. Op de oude begraafplaats van Olst staan veel bolvormige beuken. Deze omzomen een kruisvormig stelsel van paden.

Snoeien

Verreweg het grootste deel van de restauratiewerkzaamheden op het Heemkerkhof in Raalte bestaat uit het verwijderen van de alles overwoekerende struiken en bomen. Op de foto zagen de tuiniers de laatste geveld boom in handzame stukken.

Modern comfortabel materieel

Met modern comfortabel materieel worden de gevelde bomen en struiken afgevoerd. Eindelijk is het grote betonnen kruis op het Heemkerkhof in Raalte weer vanaf de weg zichtbaar. De graven op dit kerkhof zijn in het verleden allemaal geruimd en verwijderd.

Majestueuze kruinen

Op de oude begraafplaats in Goor staat een majestueuze boom met een al even mooie en grote kruin. Deze overdekt in z'n eentje een groot deel van de begraafplaats. Het behouden van dergelijke beeldbepalende groenelementen op de oude dodenakkers vergt de juiste mensen en middelen.

Mossen

Wereldkaarten, soepborden, arctische landschappen en nog veel meer vormen hebben de diverse soorten mossen op de begraafplaatsen. Elke steensoort heeft zijn eigen merk en type. Sommige mos-soorten zijn beschermd. Alleen al uit oogpunt van het behouden van deze eenvoudigste landplanten is het gebruik van hoge-druk-spuiten voor het onderhoud van graven uit den boze.

Hoge bomen...

Statige oude hoge beuken en andere voorname bomen omzomen de familiebegraafplaats Cost Budde in Diepenveen, evenals een brede sloot. In de zomer ont-trekken de kruinen de begraafplaats in ieder geval vanuit de ruimte geheel aan het zicht. Voor het onderhouden ervan voldoet een eenvoudige ladder niet. Een Duitse hoogwerker is gehuurd om de bomen en takken netjes te 'scheren'.

Groene vingers en zin om de handen te laten wapperen in het vele en vaak bijzondere groen op historische rustplaatsen? Neem dan contact op met een van de vele vrijwilligersverenigingen die zich bezighouden met het beheer en onderhoud van (historische) begraafplaatsen.

www.rustplaatsen.nl

Het boekje 'De Tuinderij' maakt deel uit van het project 'Historische begraafplaatsen in cultuurhistorisch perspectief'. Daarbij worden op historisch waardevolle begraafplaatsen herstelwerkzaamheden uitgevoerd en worden de cultuurhistorische aspecten toeristisch en educatief belicht. Het project is tot stand gekomen dankzij financiële bijdragen van de Provincie Overijssel en Leader, 'Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland'.